

Nr 464.

Av herr Nilsson i Bästekille m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 63, med förslag till livsmedelsstadga m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 63 med förslag till livsmedelsstadga synas produkter av frukt och bär icke ha tillmätts erforderlig betydelse. Enligt departementschefens yttrande (s. 205) anses sålunda saft och sylt samt övriga i vederbörande avsnitt avsedda varor icke kunna betraktas såsom särskilt betydelsefulla ur försörjningssynpunkt, men att de dock säljas »i mycket stor omfattning och spela en ganska stor roll för konsumenterna». Frågan är emellertid om icke dessa skyddsämningsmedel tvärtom spela en mycket stor roll för både konsumenter och producenter, alldenstund allenast landets fruktträdsbestånd utgöres av ca 14 miljoner träd och det årliga produktionsvärdet för allenast frukt och bär uppskattas till drygt 200 miljoner kronor samtidigt som införseln (år 1950) utgjorde av färska frukter och bär, alla slag, 135 860 ton till ett värde av i runt tal 133 miljoner kronor, av torkade frukter och bär 39 141 ton till ett värde av i runt tal 77 miljoner kronor och av frukt- och bärkonserver 9 365 ton till ett värde av 14 miljoner kronor. Enligt statens jordbruksnämnd (Jordbruksekonomiska meddelanden nr 12, 1950) uppgick år 1950 *konsumtionsvärdet* för frukt, bär och köksväxter till ett värde av 890 miljoner kronor. Då här ifrågavarande produkter dessutom med varje år torde komma att öka i betydelse, synas ur livsmedelslagstiftningssynpunkt dessa livsmedel böra ägnas samma uppmärksamhet som andra.

I det följande må erinringar göras beträffande 77 och 80 §§ i stadgeförlaget.

I 77 § har i olika sammanhang använts benämningen frukt-, bär- och växtsorter, då i stället benämningen frukt-, bär- och växtslag bort användas, enär ett växtslag, t. ex. äpple, päron, vete etc., som utgöra *växtslag*, kan bestå av ett mycket betydande antal *sorter*. Då stadgeförfattaren icke kan hava avsett sorter utan växtslag, bör hänsyn tagas härtill vid stadgeförlagets slutredigering.

Satsen »Frukt- eller bärmost skall vara beredd av frukt eller bär» i 77 § 1 mom. bör av följande skäl utgå.

Av gammalt betecknas i vin- och fruktproducerande länder råsaft av vindruva, äpple, päron eller bär med på tyska »Most», engelska »must», franska »moût». I vårt land har pastöriserad och filtrerad råsaft av frukt och bär sedan ett tiotal år tillbaka betecknats med ordet »must». Av denna anledning har lantbruksstyrelsen i sitt yttrande över 107 § i livsmedels-

sakkunnigas förslag (77 § i departementsförslaget) ansett det angeläget, att begreppet must skyddas ytterligare genom införandet av en särskild paragraf rörande must. Även medicinalstyrelsen och statens institut för folkhälsan vilja ha särskilda bestämmelser om must. Institutet framhåller, att bestämmelserna borde innehålla en begreppsbestämning jämte vissa föreskrifter rörande varans sammansättning (s. 204 i prop.). Vi anse oss böra biträda den av dessa myndigheter företrädde uppfattningen och föreslå i likhet med lantbruksstyrelsen en särskild paragraf omedelbart efter 77 § i det nu framlagda stadgeförslaget samt att rubriken före 77 § »L. Saft och sylt» ändras till »L. Saft, must och sylt» samt att den nya paragrafen får den av lantbruksstyrelsen föreslagna lydelsen, nämligen:

1 mom. Must, utvunnen av färska frukter och bär, får, där ej annat följer av 2 mom., utöver koldioxid (CO₂) icke innehålla vatten eller annan främmande tillsats.

Alkoholhalten i must får icke överstiga 0,7 gram per 100 gram färdig vara.

2 mom. Must, framställd av bär, må innehålla högst 15 gram socker per 100 gram färdig vara. I sådan must må ock halten av fruktsyra, beräknad som vinsyra, genom tillsats av vatten nedbringas till 1 gram per 100 gram färdig vara.

3 mom. Vid mustframställning får svavelsyrighet (SO₂) användas för desinfektion av kärl och kork, försåvitt därigenom musten icke kommer att innehålla mer än högst 8 milligram svavelsyrighet per 100 gram färdig vara.

I yttranden över livsmedelssakkunnigas förslag framhåller statens institut för folkhälsan behovet av märkningsföreskrifter beträffande läskedrycker. För närvarande vore vanligt, att å etiketten lämnades sådana uppgifter, varigenom varan, även om den icke innehölle frukt eller bär, finge sken av att innehålla sådana. Det vore icke ovanligt, att dylik vara, förutom vatten, endast innehölle socker och konstgjorda essenser, vilket innebure ett klart missledande av allmänheten. Liknande synpunkter framföras av medicinalstyrelsen och lantbruksstyrelsen (s. 205 i prop.).

Då av frukt- och bärsaft beredda läskedrycker otvivelaktigt ha större värde än sådana, vid vilkas framställning använts syntetiska smakämnen, föreslås, att vad som i 80 § stadgas om förpackning i tillämpliga delar även skall gälla läskedrycker.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 63 måtte beakta de synpunkter, som i motionen framförts.

Stockholm den 13 mars 1951.

Jöns Nilsson
i Bästekille.

Eric Nilsson
i Svalöv.

C. Oscar Nolin.